

**Kam směřuje
automatizace
překladačské
činnosti?**

Dobrý den!

Tomáš Svoboda

Dobrý den!

Tomáš Svoboda

- 1. Úloha AI**
- 2. PEMT vs. „interaktivní překlad“**
- 3. Uiština**
- 4. (Polo)automatizace posteditace**
- 5. Redefinice překladu/překladaatele**
- 6. Důsledky a řešení**
- 7. Diskuse**

1. Úloha AI

AI

- **Jaké činnosti převzala či ještě převezme umělá inteligence v překladatelském procesu?**
- **Nyní jsme v situaci přechodu od deskriptivní k preskriptivní roli AI**
  - **deskriptivní: AI jen asistuje u lidských rozhodnutí**
  - **preskriptivní: AI činí rozhodnutí autonomně**

AI

- **Voice: v budoucnu bude méně psaného textu a více hlasového vstupu**
- **Custom MT engines**
  - **SDL Language Cloud**
  - **Google Translate**

- **MT: Již se pracuje s kontextem, každá věta již nese s sebou informaci o předcházející větě a následující větě (větách), o metadatech (autor, zdroj...)**
- **Dnes začínají MT bez dat nebo na základě jednojazyčných korpusů: Již máme pravidla pro jazyk obecně – nezávisle na specif. jazyce**

AI

- **Vše se dělá kvůli tomu, aby život byl snazší. Riziko, že budeme línější, je reálné.**

2. PEMT vs. „interaktivní překlad“

PEMT vs. HT

- **srovnání pracovních postupů při (post)editaci SP a tzv. interaktivním překladu**
- **interaktivní překlad $\neq$ ITP (Interactive Translation Prediction)**

- **způsob práce v závislosti na způsobu využití MT**
  - **typ MT**
    - **generický = NMT**
    - **poskládaný = PB**
    - **vlastní = S/NMT)**
  - **rozhraní (v CAT / ve specifickém programu)**
  - **typ PEMT (light/full)**
  - **kvalita výstupu z MT**

□ **rozdíly**

- **u PEMT chybí 1 fáze**
- **PEMT = kontrola**
- **první pohled: použít/nepoužít**
- **méně psaní, více přesouvání textu**
- **podobá se tlumočení (čtení originálu)**
- **ergonomie**

3. Uiština/JUI

„uiština“

- **nový jazyk: uiština/JUI
(AI-ish)**
- ***specifika***
  - **jazyk odvozený**
  - **sledovat typ a frekvenci chyb**

„uiština“

- **nový jazyk: uiština/JUI
(AI-ish)**
- ***nástrahy***
  - **interference**
  - **plynulost**
  - **výpustky**
  - **opak**

4. (Polo)automatizace posteditace

Automatizace PEMT

- *„Engine Microsoftu hodí správně většinu slov a zvládá relativně dobře krátké věty. Bohužel nezvládá moc dobře koncovky, čímž přichází veškerá úspora času při překladu univeč – sice toho fakticky píšeme méně, ale **překlikávání na konce slov a prepisování koncovek trvá stejně dlouho, jako by se to psalo od nuly.**“*

Robert Chudý, PM Microsoft

Automatizace PEMT

□ *GT:*

*„MT je placen plnou sazbou, ale i tak bych byl radši bez něj. Spíše **přidělává práci**, než by ji šetřil. Sice vytváří věty, které gramaticky vypadají celkem přijatelně, ale obvykle nejsou správné významově a není v nich dodržena správná terminologie.“*

(...)

Automatizace PEMT

□ „Občas se mi stane, že se nechám zlákat, a když po sobě nakonec překlad procházím, zhrozím se, co jsem to pod vlivem strojového překladu vytvořil za blbost. I v případě, že je strojový překlad náhodou z části správný, je jeho **přínos velmi diskutabilní**. Pokud člověk píše všemi deseti, je obvykle rychlejší text napsat, než **přesouvat ruce na šipky či myš, vybírat různé části textu a upravovat je.**“

Robert Chudý, PM Microsoft

Automatizace PEMT

□ *„Při práci s Tradosem strojový překlad využívám. Používám ho hlavně proto, že mi nahodí celý text, který pak upravím, takže to nemusím celé psát ručně. Nicméně to neznamená, že by se strojový překlad dal použít bez úprav. Ve skutečnosti **jen malé procento strojového překladu lze použít rovnou.**“*

Václav Čermák, překladatel

Automatizace PEMT

- *„Použití strojového překladu je v agenturách, s nimiž momentálně spolupracuji, **přísně zakázáno.**“*

Karel Martinec, překladatel

Automatizace PEMT

- SVOBODA, Tomáš. **The state of the (trade and) art in translation: PEMT automation, MT, and the future.** In: *European Parliament, Translation services in the digital world. A sneak peek into the (near) future* [online]. Luxembourg, 2018, s. 106-119

<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9d7e9d55-d66d-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

Automatizace PEMT

Command category		Actual commands	Command type		Example	
			Mechanical	Sophisticated	Prior to triggering the command	Effect of command
Language unspecific	Cursor movement	go to next word, jump to end of word, jump to the character, which comes before the last character, highlight next word	✓		house	house house e
	Word order management	swap words, moving words to the end of a sentence, moving a word from the end of the sentence to the current cursor position, move current word two words to the right	✓		car white	white car
	Deletion	delete last character of a word, delete remaining text of a segment to the right of the cursor	✓		party the political	the political party
					workers	worker
	Insertion	insert clipboard contents and return cursor to initial position	✓		house	house rules
	Capitalisation	replace all capitals in segment with lower key letters, except for the initial letter of the first word in a post-edited segment	✓		replace All capitals in Segment.	Replace all capitals in segment.
Punctuation	apply correct punctuation after it has been disrupted due to the post-editing process	✓		Correct punctuation	Correct punctuation.	
Language specific (pertinent e.g. for CS)	Sentence level	adjusting word order according to the so-called functional sentence perspective		✓	Demokratický orgán je EP.	EP je demokratický orgán.
	Sub-sentence level (several words)	word order management coupled with grammatical operations		✓	s dané podniku	s daným podnikem
	Word level	declination commands (nominative singular to genitive singular, nominative plural to genitive plural, any plural to any singular), truncating word endings	✓		jarní	jarního
					jarní	jarních
					mocných	mocný

5. Redefinice překladu/překladače

Překlad, překladač

- **překlad – vyprázdnění pojmu**
- **„transkreace“**
- **„lokalizace“**
- **„posteditace“**

6. Důsledky/řešení

Cenotvorba

- **Srážky (jako u fuzzy) za MT se začnou brzy uplatňovat – zejména u lokalizace**
- **O výši srážky rozhodne AI – na základě algoritmů (MTQ Estimation)**
  - **kategorie 100 % (bez nutnosti PE)**
  - **99 % (drobnosti typu formátování nebo interpunkce)**
  - **cca 75 % (MT je dostatečně dobrý na posteditaci)**
- **Tip: nastavit vyšší sazbu za PEMT**

Důsledky pro překlad

- **„Trénování“ překladačů: i u AI v jiných oblastech je důležité, aby se lidé podíleli na zdokonalování technologie**
- **nastane „Transition of Roles“**
- **LSPs potřebují překladatele, nikoli obráceně**

Diskuse

tomas.svoboda@ff.cuni.cz

+ **LinkedIn**

Závěr

- **Spočívá-li překlad jen v zaměňování slov, pak nemá budoucnost. Zvykli jsme si, že přidaná hodnota v překladu je samozřejmost. Formát, interpretace zdroje, aluze, kulturní aspekt...**

**KVALITNÍ A SPOLEHLIVÝ PŘEKLAD
JE A ZŮSTANE DÍLEM ČLOVĚKA**

Závěr

- **Spočívá-li překlad jen v zaměňování slov, pak nemá budoucnost. Zvykli jsme si, že přidaná hodnota v překladu je samozřejmost. Formát, interpretace zdroje, aluze, kulturní aspekt...**

**KVALITNÍ A SPOLEHLIVÝ PŘEKLAD
JE A ZŮSTANE DÍLEM ČLOVĚKA**

Děkuji za pozornost

tomas.svoboda@ff.cuni.cz
+ LinkedIn